

lichen planus van de vulva

Informatiefolder

Wat is lichen planus?

Lichen planus is een ontstekingsreactie in de huid, die meestal een jeukende uitslag veroorzaakt bestaande uit paarsrode bultjes. Deze bultjes zijn vaak aanwezig aan de binnenzijde van de polsen en rond de enkels. Ook worden soms afwijkingen gezien ter plaatse van het mondslijmvlies, bestaande uit witte streepjes op het wanglijmvlies bij de kiezen en soms rood en gemakkelijk kwetsbaar tandvlees. Er kunnen ook afwijkingen aanwezig zijn ter plaatse van de schaamlippen en de vagina. Dit komt minder vaak voor. De meeste patiënten met een zogenaamde 'vulvaire lichen planus' zullen ook in de mond tekenen vertonen van lichen planus maar hoeven daar lang niet altijd last van te hebben.

Wat is de oorzaak van lichen planus?

De oorzaak van lichen planus is niet bekend. Het wordt waarschijnlijk niet wordt veroorzaakt door infecties, hormonale veranderingen of ouder worden. Er lijkt sprake te zijn van een probleem met het afweersysteem van het lichaam: het systeem is 'overactief' waardoor stoffen vrijkomen die een ontsteking veroorzaken in de huid of ter plaatse van de genitaalstreek. Deze reactie wordt wel aangeduid als een 'auto-immun-reactie'. Het is niet bekend waarom de afwijkingen op bepaalde plekken wel optreden en ergens anders niet. Het is belangrijk zich te realiseren dat lichen planus niet besmettelijk is en niet naar de partner kan worden overgedragen.

Wat zijn de klachten van een vulvaire lichen planus en wat is er te zien?

De volgende klachten kunnen optreden bij een vulvaire lichen planus:

- jeuk
- pijnlijkheid, branderigheid en een 'rauw' gevoel vooral op bij plassen en bij seksueel contact,
- in het typische geval is er aan de binnenzijde van de kleine schaamlippen en/of de ingang van de vagina een glanzend rood gebied zichtbaar: dat is de plaats waar de pijnklachten worden ervaren,
- zeker bij langer bestaande gevallen kan de normale structuur van de vulva veranderen: de kleine schaamlippen kunnen verdwijnen en vaak is de clitoris niet langer meer zichtbaar,
- als ook het slijmvlies van de vagina bij het proces is betrokken, dan kan seksueel contact pijnlijk zijn, met bloedverlies gepaard gaan of zelfs helemaal onmogelijk zijn; in bijzondere gevallen is sprake van het kleiner worden van de opening van de vagina: in een dergelijk geval is het soms niet mogelijk om een gynaecologisch onderzoek uit te voeren.

Hoe wordt de diagnose gesteld?

Artsen die ervaring hebben met het ziektebeeld kunnen aan de hand van het huidbeeld meestal de diagnose stellen. Ter plaatse van de vulva is het vaak wat lastiger: dat heeft te maken met het feit dat lichen planus hier veel minder vaak voorkomt. De diagnose wordt soms bevestigd door het afnemen van een klein stukje huid (huidbiopt) onder plaatselijk verdoving. Dit wordt naar het laboratorium gestuurd voor nader onderzoek door de patholoog.

Hoe wordt lichen planus behandeld?

Er bestaat niet echt een definitieve behandeling voor lichen planus. In geval van een lichen planus op de gewone huid zal de aandoening vaak binnen ongeveer een jaar vanzelf overgaan. Een crème of zalf kan worden voorgeschreven om eventuele jeukklachten zoveel mogelijk te bestrijden. Bij een vulvaire lichen planus is de situatie helaas wat minder rooskleurig: hier is een behandeling vaak moeizaam. Een behandeling met een sterkwerkende corticosteroid-bevattende zalf kan effectief zijn. Ook kan een behandeling worden gestart met lokale middelen die de afweer onderdrukken (een zalf die ook wordt gebruikt bij de behandeling van eczeem). Het resultaat van al die behandelingen is helaas niet goed te voorspellen en kan teleurstellend zijn. Lichen planus van het genitale gebied heeft een wisselend beloop, dat helaas moeizaam is te beïnvloeden door de behandeling.

Waar moet ik op letten?

Omdat lichen planus een chronische ontsteking is, is er een iets verhoogd risico op het optreden van een kwaadaardige afwijking ter plaatse van het aangedane gebied. Alle plekje die groter worden moeten worden gemeld, zeker als er bijvoorbeeld ook sprake is van bloedverlies dat nog niet eerder was opgetreden. Regelmatige controle (eenmaal per 6 tot 12 maanden) is aan te raden.

Meer informatie?

www.issvd.org

www.huidarts.info

www.lichenplanus.nl

www.dermnetnz.org